

6. KLASSI AJALOO ÜLERIIGILISE TASEMETÖÖ HINDAMISJUHEND 2015

NB! Tasemetööde hindamisel tuleb arvestada vastuste sisulist õigsust.

Võtmega (õigete vastuste loendiga) võrreldes võib õpilaste vastustes esineda sõnastuslikku variatiivsust.

AJAARVAMINE. ALLIKAD. ESIAEG 15 p

1. Mitmendat sajandit aastaarvud tähistavad? 4 p

NB! Araabia numbritega vastused lugeda õigeks. Kui sajandi järel puudub eKr, saab õpilane vastuse eest 0,5 p.

	Sajand
333	IV
2070 eKr	XXI eKr
1607	XVII
10 eKr	I eKr

2. Milline aastaarv järgneb aastale 306 a. eKr? 1 p 305 a. eKr

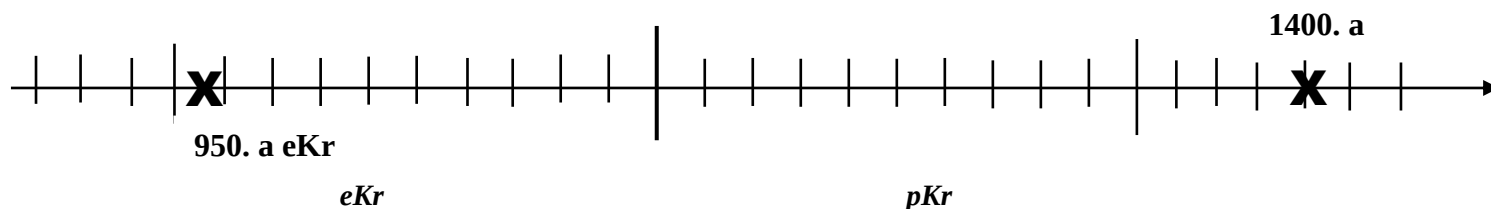
3. Märgi aastaarvu järele, mitu aastat tagasi sündmus toimus. 2 p

Aasta 338 eKr – 2353 (2015+338)

Aasta 313 – 1702 (2015–313)

Kui vastus erineb +/- ühe aasta võrra, siis lugeda õigeks.

4. Märgi ajajoonele risti (X) ja numbriga järgmised aastaarvud: 1400. a ja 950. a eKr. 2 p

5. Märki tabelisse, kas ajalooallikas on esemeline (E), kirjalik (K) või suuline (S). 4 p

NB! Iga õige vastus annab 0,5 p

	E/K/S
Vaarao Ramses II alla kirjutatud leping hetiitide kuningaga.	K
Vanaema meenutused oma lapsepõlvest.	S
Rahvalaul, mis kirjeldab eestlaste muistseid kombeid.	S
Juhuslikult põllult leitud aare.	E
Kivisse raiutud Hammurapi seaduste tekst.	K
Sumerite eepos „Gilgameš”.	K
Arheoloogide väljakaevatud muistse hoone vundament.	E
Vanaaja inimese valmistatud tööriist.	E

6. Järjesta muinasaja ajajärgud, alustades varaseimast. Kirjuta kastikesse järjekorranumber. 2 p

NB! Kui varaseim ajajärk on õige aga järjekord vale, siis saab õpilane 1p.

3. Rauaaeg

1. Kiviaeg

2. Pronksiaeg

VANAD IDAMAAD 16 p

1. Millises kahes Aasia ja Aafrika piirkonnas kujunesid vanaajal esimesed tsivilisatsioonid ehk kõrgkultuurid? Kirjuta piirkond ja selle number kaardil. 2 p

NB! Õige piirkond ja number kaardil annavad 1 punkti.

Egiptus (1), India (3), Hiina (4), Mesopotaamia (2)

2. Kirjuta kaks tsivilisatsiooni ehk kõrgkultuuri tunnust. 2 p

Ühtne riik ja valitseja/ kirja olemasolu/ niisutusviljelus/ perioodilised jõgede üleujutused, mis töid kaasa viljakat muda/ templite, losside, hauakambrite jm hoonete rajamine; jne. Loetelu ei ole lõplik.

3. Märgi mõiste järele õige selgituse number. Kolm selgitust on liigsed. 3 p

NB! Iga õige vastus annab 0,5 p

Mõiste	Mõiste seletuse number
vaarao	1
püramiid	8
pronks	6
sfinks	2
preester	3
muumia	7

4. Kas väide on õige (+) või vale (-)? Märgi vastus tabelisse. 3 p

NB! Iga õige vastus annab 0,5 p

Väide	+/-
Mesopotaamias oli vähe puitu ja muid loodusvarasid, aga külluses savi.	+
Igal Mesopotaamia linnal oli oma kaitsejumal, kelle auks püstitati linna keskele uhke kuningapalee.	-
Hammurapi oli sumerite eepose peategelane.	+
Rippuvad aiad olid kunstlikult rajatud aiad Babülonis.	+
Mesopotaamia oli piirkond, mille lõunaosas elasid sumerid.	+
Mesopotaamias austati ainult kahte jumalat Mardukit ja Horost.	-

5. Kirjuta illustratsioonide ja oma teadmiste põhjal jutt egiptlaste põlluharimisest. Esita jutus viis iseloomulikku fakti või näidet. 6 p

Iga õige fakt/näide ja selle õigesti kasutamine annab 1 punkti, sidus ja ladus jutt 1 punkti.

Näidis:

Põlluharimine Vana-Egiptuses

Muistsete egiptlaste peamine tegevusala oli põlluharimine. Igal suvel ja sügisel tõusis Niiluse vesi üle kallaste. Põlluharimine oli võimalik tänu Niiluse üleujutustele. Egiptlased kaevasadid kanaleid ja kasutasid veetõstukeid, et juhtida vett põllumaadele. Niisutatud põllud andsid head saaki. Vanaajal tavatseti öelda, et Egiptus on Niiluse and.

6 p – lauseid on vähemalt kuus, need on omavahel seotud ja teemakohased, faktivigu ei ole; kui lauseid on üle kuue ja neis on vigu, siis punkte ei vähendata.

5 p – üks faktiviga kuue lause kohta.

4 p – kaks faktiviga kuue lause kohta või laused ei ole omavahel seotud, kuid on õiged;

3 p – kolm faktiviga kuue lause kohta või laused ei ole omavahel seotud ja neis on üks viga;

2 p – neli faktiviga kuue lause kohta või laused ei ole omavahel seotud ja neis on kaks viga;

1 p – viis faktiviga kuue lause kohta või laused ei ole omavahel seotud ja neis on kolm viga;

0 p – kuus faktiviga kuue lause kohta või seostamata jutuke, kus on üle nelja vea.

VANA-KREEKA. 15 p

1. Piltidel on näited Vana-Kreeka kultuurist. Kirjuta pildi alla õige mõiste. 3 p

SKULPTUUR

VAASIMAAL

ARHITEKTUUR

2. Täida lünktekst Vana-Kreeka religiooni kohta. Kirjuta lünka mõiste või nimi õiges vormis. 3 p

NB! Iga lünk annab 0,5 p. Kui lüngas olev vastus on õige, kuid vorm vale, anda vastuse eest maksimumpunktid

Kreeklased austasid paljusid **JUMALAIID**. Kreeklaste arvates elasid tähtsamad jumalad **OLÜMPOSE** mäel. Jumalate heatahtlikkuse saavutamiseks **OHVERDATI** neile loomi. Jumalatele pühendatud talitusi juhtisid **PREESTRID**. Jumalatele ehitati pühakodasid ehk **TEMPLEID**. Kreeklaste tähtsaim jumal oli taeva- ja piksejumal **ZEUS**.

3. Loe teksti. Vasta küsimustele teksti ja oma teadmiste põhjal. 6 p

a) Kellele olid pühendatud Olümpias toimunud spordivõistlused? 1 p

Zeus või peajumal.

b) Kes võisid osaleda olümpiamängudel? 1 p

Mehed ja poisid või mehed.

c) Miks olid olümpiamängud kreeklastele tähtsad? 1 p

Olümpiamängude ajal kehtis ülekreekaline vahe rahu/ mängudest võtsid osa kreeklased tervest Kreekast, vms.

d) Kui sageli korraldati olümpiamänge? 1 p

Iga nelja aasta järel/tagant.

e) Nimeta kaks tänapäeva olümpiamängude erinevust Vana-Kreeka olümpiamängudest. 2 p

Võisteldakse nii suvel kui ka talvel/ võistlusalasid on rohkem / võistlevad nii mehed kui ka naised / võistlevad erinevate riikide esindajad, mitte ainult kreeklased / võisteldakse erinevates riikides/ ülemaailmset rahu ei kehtestata; jne. Loetelu ei ole lõplik.

4. Tee rist (+) õigete väidete ja miinus (–) valede väidete järele. 3 p

NB! Iga õige vastus annab 0,5 p

Väide	+/-
Kreeklased nimetasid ainuvalitsejaid türannideks.	+
Kohtunikud ja ametnikud olid enamasti orjad.	-
Naised ja lapsed kuulusid kodanike hulka.	-
Paljudes linnriikides oli võim aristokraatide käes.	+
Poliste valitsemist tähistati sõnaga „poliitika”.	+
Riigiasju otsustati rahvakoosolekutel.	+

VANA-ROOMA. 7 p

1. Vali lausesse sobiv vastus ja tõmba sellele joon alla. 4 p

- a) Rooma linn asus **Apenniini** poolsaarel.
- b) Rooma linn asus **Latiumi** maakonnas.
- c) Seda maakonda asustasid **latiinid**.
- d) Roomlased uskusid, et Rooma linna asutas **Romulus**.

2. Kes see isik oli? Jooni alla õige vastus. 2 p

Augustus oli **B (Rooma keiser)**

Caesar oli **C (Rooma konsul)**

3. Vali eelmisest ülesandest üks isik ja iseloomusta tema tegevust. 1 p

Augustus – esimene Rooma keiser, kes tegi lõpu sajandi kestnud kodusõdadele ning tõi Rooma riigile rahu, õitsengu ja suurriikliku hiilguse ajastu.

Caesar – Vana-Rooma väejuht, poliitik ja kirjanik.

VANAD IDAMAAD, VANA-KREEKA, VANA-ROOMA. 7 p

1. Kirjuta mõisted tabeli õigetesse veergudesse. 3 p

NB! Iga õige vastus annab 0,5 p

Vanad Idamaad	Vana-Kreeka	Vana-Rooma
<i>SUMERID</i>	<i>POLIS</i>	<i>FOORUM</i>
<i>KIILKIRI</i>	<i>OLÜMPIAMÄNGUD</i>	<i>SENAT</i>

2. Vali eelmisest ülesandest üks mõiste ja kirjuta selle tähendus. 1 p

Sumerid – Vanaaja rahvas Mesopotaamias.

Kiilkiri – Mesopotaamiast alguse saanud kirjasüsteem.

Polis – linnriik Vana-Kreekas.

Olümpiamängud – Zeusi auks korraldatavad spordimängud, kuhu kogunes sportlasi kogu Kreekast.

Foorum – turuplats Roomas.

Senat – nõukogu, mis juhtis Rooma vabariiki.

3. Milline oli vanaaja rahvaste kirjasüsteem ja millises piirkonnas seda kasutati? Vali pildiga sobiv kirjasüsteem ja piirkond ning kirjuta vastus pildi alla. 3 p

NB! Iga õige vastus annab 0,5 p

Kiri: ***kiilkiri***

Kiri: ***hieroglüüfkiri***

Kiri: ***tähestikuline kiri***

Piirkond: ***Mesopotaamia***

Piirkond: ***Egiptus***

Piirkond: ***Kreeka***

LISAÜLESANDED

1. Otsusta, kas tunnus iseloomustab tragöödiat või komöödiat. Tee tabeli vastavasse veergu rist (+).

Tragöödia		Komöödia
+	Lõpp on õnnetu	
	Pilgatakse tuntud riigimehi	+
+	Sündmustik võetakse enamasti müütidest	
	Lõpp on õnnelik	+
	Sündmustik võetakse igapäevaelust	+
+	Kujutatakse kangelaste kannatusi	

2. Millised jõed kuuluvad Egiptuse ja Mesopotaamia juurde?

Mesopotaamia: ***Euftrat ja Tigris***

Egiptus: ***Niilus***

3. Kirjuta mõistete ja nimede ees antud numbrid tabeli õigetesse veergudesse. Kaks varianti ei sobi tabelisse.

Egiptus	Mesopotaamia	Iisraeli ja Juuda riik
<i>1, 7, 9</i>	<i>4, 8, 10</i>	<i>3, 5</i>